

ÖĞRENCİ LİDERLİĞİ UYGULAMALARI ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE'YE UYARLANMASI: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Hazal BÜYÜKOĞLU

Dr., hazalbuyukoglu@hotmail.com

Gökhan POLAT

Okutman, Süleyman Demirel Üniversitesi Yabancı Diller Yüksek Okulu, gokhanpolat@sdu.edu.tr

Received: 13.11.2016

Accepted: 18.03.2017

ÖZ

Liderlik temel anlamda başkalarını etkileyebilme sanatıdır. Liderliğin iş hayatı, insan ilişkileri, toplum ve bireyin geleceğini olumlu yönde etkilediği kadar akademik başarı ve okulu ilgilendiren her konu üzerinde de tartışılmaz bir etkisinin olduğu bilinmektedir. Bir başka ifadeyle liderlik yalnızca çalışma hayatında değil ayrıca öğrencilik yaşamında da kendini göstermektedir. Bununla birlikte dünyada ve ülkemizde lider öğrenci eğitimi ya da öğrenci liderliği programları önem kazanmaktadır. Bu çalışmada öğrenci liderliği kavramı, özellikleri ve programları tartışılarak açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın temel amacını Kouzes ve Posner (2006) tarafından üniversite öğrencilerinin liderlik uygulamalarını ölçmek için geliştirilen Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini, 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulunda okumakta olan ve kasıtlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme (Yıldırım ve Şimşek, 2005) kullanılarak seçilen 230 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin uyarlanabilmesi için üniversite öğrencilerine Türkçe formu uygulanmış ve elde edilen veriler yorumlanmıştır. Ölçeğin iç güvenirlik düzeyine bakmak için güvenirlik testi, daha sonra da model uygunluğunu test etmek için doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayıları .914 çıkmakla birlikte bunun güvenilir bir ölçek olduğu anlaşılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda RMSEA değerinin .073 çıkması model uygunluğunu sağlamaktadır. Yapılan analizler, bu ölçeğin Türk kültüründe de uygulanabileceği, kullanılabilirliği ve bundan faydalanılabileceği sonucunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci liderliği, dil geçerliği, öğrenci liderliği uygulamaları ölçeği.

STUDENT LEADERSHIP PRACTICES INVENTORY: ADAPTATION FOR TURKISH CULTURE, LANGUAGE VALIDITY AND EXAMINATION OF FACTOR ANALYSIS

ABSTRACT

Leadership is an art for affecting people. It is known that leadership has indisputable effects not only on work life, human relations, society and future of people but also on academic success and all subjects that relates to school. In other words leadership not only shows itself in work life but also studentship life. In addition, leader student education or student leadership programmes become prominent in the world and our country. In this study, the concept of student leadership, features and programmes have been tried to explain. The aim this research is to examine the adaptation of Student Leadership Practices Inventory to Turkish culture which was developed by Kouzes and Posner (2006) to measure the leadership practices of university students. The sample of the study consisted of 230 university students studying in the school of foreign languages at Suleyman Demirel University in 2011-2012 academic year who were selected through criterion

sampling which is one of the purposeful sampling (Yıldırım ve Şimşek, 2005). For the adaptation of of Student Leadership Practices Inventory Turkish Form was conducted to the university students and the data obtained were interpreted. Reliability test for examining the level of internal consistency and confirmatory factor analysis for testing model conformity were made. Beside that internal consistency parameters of the scale was .914, it was understood that this scale was reliable. In the results of confirmatory factor analysis the value of RMSEA's being .073 proved the model conformity.. The analyses done with the data obtained revealed the result that this scale can be performed on Turkish culture, used and that benefit can be taken from this scale.

Keywords: Student leadership, language validity, student leadership practices inventory.

GİRİŞ

Liderlikle ilgili araştırmalar ilk olarak 1930'larda başlamış olmakla birlikte günümüzde hala popülaritesini kaybetmemiş bir konu olma özelliğini taşımaktadır (Stogdill, 1981). Ayrıca 1940 Ohio Üniversitesi çalışmalarıyla tarz yaklaşımı, 1955'te Kate tarafından beceri yaklaşımı ortaya atılmıştır. Daha sonra 1970'lerde Fiedler'in durumsallık yaklaşımı bu alanda gelişme olarak ortaya çıkmıştır (Northouse, 1997). Ancak durumsallık yaklaşımı sadece bir gelişme olarak kalmamış pek çok araştırma, araştırmacı ve kuramcıya ışık tutmuştur. Her şey ve Blanchard'ın (1982) özellikler yaklaşımı, lider olunamayacağı ancak lider doğulabileceği fikrini geliştirmiştir ki bu fikir, üzerinde çok tartışmalara zemin hazırlamıştır. Lider doğulur mu olunur mu sorusu, liderliğin sonradan da öğrenilebilen ya da geliştirilebilen bir durum olduğuna yönelik yaklaşımları da beraberinde getirmiştir.

Liderlik üzerine yapılan araştırmalar, günümüze kadar sembolik, dönüşümsel, kültürel ve daha pek çok alanda kendini göstermiştir. (Wilcox, 2004). Ayrıca etkileşimsel, etik, vizyoner, öğretimsel ve serbest bırakıcı liderlik türleri de çalışılan liderlik konuları arasındadır (Durmuş, 2011). Liderlikle ilgili çalışmalar devam ettiği sürece de liderlik konuları çeşitlilik kazanmaya devam edecek gibi görünmektedir. Çalışılan türler çerçevesinde liderlik, toplumların her kurumunda vardır. Bu kurumlardan okullar da öğretmen, öğrenci, çevre, bir başka ifadeyle insan faktörüne sahip, oldukça karışık yapılardır. Özellikle okullardaki liderler okulun toplum içindeki pozisyonunu hazırlar. Şişman'a göre (1997) liderlik etkili okullar için kritik bir faktördür. Çünkü kurumlar varlığını, gelişimini ve toplumla olan bağı kurum içinde var olan liderlere borçludur. Okul liderliği, kaynakların etkili kullanımını gerçekleştirirken, okuldaki tüm personelin karara katılımını sağlayarak vizyonun paylaşılmasını sağlamaktadır (MEB, 2007). Aslında liderliğin kurumlara kazandırdığı bir özellik, başka bir liderlik yaklaşımının doğmasına yol açmaktadır. Örneğin lider öğretmen, veli, öğrenci ya da personeli olan okullar, daima yüzünü ileriye dönmüş, sorunlar içinde boğulmayan kurumlardır. Bu yüzden okul kapsamındaki okulun faydası için görülen her türlü liderliği desteklemek gerekmektedir. Bunlarla birlikte okul liderliği eleştirci, dönüşümcü, eğitici, yetki verici, özgürlükçü, etik ve sorumlu olmalıdır (Bottery, 1992). Zaten başarılı liderlerin olduğu bir okulda doğru adımların atılarak başarılı işlere imza atılması olağan bir durumdur ve aynı zamanda o okul da nefesini doğru yönetebilen bir okuldur.

Liderliğin önemi ve liderlik ile ilgili yapılan araştırmalar öğrenci liderliği araştırmalarını da beraberinde getirmiştir. Ryan (2006) öğrenci liderliğinin son yıllarda okullarda daha belirgin olduğunu ifade etse de öğrenci

liderliği okullarda yeni bir kavram değildir. Öğrenci liderliği ile ilgili ilk gelişme 16.yy'da Eton Kolejinin mükemmel sistemiyle ortaya çıkarmıştır (Curtis ve Boultwood, 1964; Akt. Lilley, 2010). Öğrenci liderliğinin son yıllarda üzerinde yoğunlaşılan bir konu olması bu zamana kadar lider öğrencilerin var olmadığı anlamına gelmemektedir. Sadece okullar için önemi son yıllarda gözler önüne serilmiş ve lider öğrencilerin yetiştirilmesi için fırsatlar yaratılarak konu güncel hale gelmiştir.

Birçok araştırmacıya göre öğrenci liderliği araştırmaya değer bir konudur (Archard, 2009; Dempster ve Lizzilo, 2007; Bunn vd., 2010; Akt. Hine, 2011). Sadece öğrenciler için değil okul içi ve okul dışı kişi, durum, olay, iklim, etkileşim vb. pek çok şeye farklı bir boyut kazandıran öğrenci liderliği, üzerinde çok daha fazla çalışmaların yapılmasını gerektiren bir konudur.

Öğrenci liderliği kavramından bahsederken lider öğrenci eğitimi ya da farklı bir deyişle öğrenci liderliği programları da ön plana çıkmaktadır. Chapman ve Aspin'e göre (2001) öğrenci liderliğini özel programlarla geliştirmek, sosyal sorumluluk, toplumsal liderlik, toplumu harekete geçirmek ve liderliğe hizmet anlamında hayati önem taşımaktadır. Liderliğin sonradan kazanılan bir vasıf olduğu düşünülürse geleceğin büyük liderlerinin yetiştirilmesi ve elbette toplumsal bir ilerleyişin önünü açmak adına öğrenci liderliği programlarının desteklenmesi önemli bir adım olacaktır. Liderliğin insanları belli bir amaç için etkilemek ve potansiyeli gerçeğe dönüştürmek tanımından hareketle Morrison'a göre (1994) okul topluluğundaki tüm üyelerin öğrenci liderliği gelişimini desteklemesi gerekmektedir.

Bu çalışmanın da çıkış noktası olan öğrenci liderliğinin önemi ve bu Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanarak lider öğrenci davranışlarının incelenmesi için kapı aralamayı amalamasının özünde, lider öğrencilerin yetiştirilmesinin önemi yatmaktadır. Çünkü öğrenci liderliğinin bir çok olumlu yanı vardır. Myers'a göre (2005) öğrencilerin okullarda liderlik pozisyonlarında bulunmalarının faydaları, onlara ekstra beceri ve güven kazandırırken, gelecekteki hayatlarına yardım etmesidir. Ayrıca topluluk içinde konuşmalarına ve daha küçük öğrencilerle işbirliği içinde çalışmalarına olanak sağlar. Ayrıca kontrolü sağlama gibi bir ayrıcalık sunarken başkalarının düşünce ve edimlerini etkileme olanağı sağlar (Hawkes, 1999). Kısacası liderlik öğrencinin sadece içinde bulunduğu an ve durumu etkilememekte, geleceğini de şekillendirmektedir.

Elbette öğrenci liderler yetiştirilirken onlara kazandırılmak ve onlardan beklenen birtakım roller bulunmaktadır. Öğrenci liderlerine yüklenen temel roller aşağıdaki gibidir. Bu roller aynı zamanda öğrenci liderlerinin özellikleridir (Meriweather, Karnes, 1989. Akt. Tüysüz, 2007).

- Öğrenci liderler temel liderlik bilgisine sahiptir. Bu öğrenciler liderlikle ilgili bilgi sahibi olmalıdır.
- Öğrenci liderler doğru kararlar alır. Bu öğrenciler diğerlerinin de fikirlerini alarak en doğru kararı alır.
- Problemlerin üstesinden gelir. Bu öğrenciler problem çözmede yetenekli olmalıdır. Problemler karşılaştığında onu çözmek için basamakları rasyonel bir biçimde belirleyerek çözüme ulaşır.
- Etkili bir biçimde konuşmayı bilirler. Bu öğrenciler etkili konuşmaları ile hem güçlü bir iletişim kurarlar hem de diğerlerini etkilemeyi başarır.

Yukarıdaki özellikler genel anlamda lider özellikleri olarak da sıralandırılabilir. Bunlarla birlikte Karnes ve Bean (1990) lider öğrencilerin mücadele isteğine, problem çözme yeteneğine, eleştirel düşünme gücüne, etkili iletişim becerisine, başkalarını motive etme yeteneğine sahip olduğunu ifade etmiştir. Kouzes ve Posner'e göre (1998) lider öğrenciler;

- Yenilik ve gelişim için sürekli olanaklar arar,
- Risk alır ve hatalardan öğrenir,
- Vizyonun paylaşılmasını sağlar,
- İşbirliği oluşturur,
- Örnek olur,
- Hatalardan küçük kazançlar elde eder,
- Başarıları kutlamak için fırsatlar arar,
- Bireysel farklılıkları destekler.

Lloyd'un araştırmasına göre (2006); Cooper, Healy ve Simpson (1994) 3 yıl boyunca öğrenci gelişimini incelemiş ve liderlik pozisyonuna sahip öğrencilerin hedef geliştirmede, katılımı, kariyer planlamasında ve hayat mücadelesinde lider olmayanlara göre daha yüksek skor aldıklarını ortaya çıkarmıştır. Çünkü liderlik özelliklerine sahip insanların ortak özelliklerinden biri çözüm odaklı olmalarıdır. Sorunları çözmeye odaklı insanlar, yaşamları boyunca karşılaştıkları zorluklarla mücadele etmesini bilen ve her türlü sorunun üstesinden gelebilen insanlardır. Yine Cress, Astin, Zimmerman-Oster ve Burkhardt'ın (2001) uzun kesitsel araştırması liderlik geliştirme programına katılanların toplumsal sorumluluğa, liderlik becerileri, kültürlerarası farkındalığa, liderlik teorisi ve sosyal mevzuların bilgisine sahip olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ve üniversite eğitiminden sonra katılımcılar daha iyi karar alabilmiş ve risk alarak karışık durumlarla başa çıkabilmiştir. Bu çalışmada da üniversite öğrencileri üzerinde çalışma yapılarak gelecekte öğrenci liderliği davranışlarının incelenmesine yönelik çalışmaların önünü açmak önemli görülmüştür.

Ortaöğretim ve yüksek öğretimdeki çok sayıdaki liderlik gelişim programları liderlik çalışmalarına dayanmaktadır (Kouzes ve Posner, 1998). Bu çalışmalar ışığında Kouzes ve Posner (2006) üniversite öğrencilerinin liderlik faaliyetlerini ölçmek için Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğini geliştirmişlerdir ve bu ölçeğin liderlik geliştirme programlarında kullanımı oldukça yaygındır. Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeği (Ö-LUÖ) üniversite/kolej öğrenci liderleri arasında liderlik geliştirme fırsatlarının oluşumuna yardım eden bir araçtır (Kouzes ve Posner, 1998). Liderliğin güçlü yönlerini ve fırsatların geliştirilmesini belirlemek amacıyla Ö-LUÖ diğer öğrenci liderlerin örnekleme ile karşılaştırma yaparak öğrencilerin skorlarını yorumlamalarına olanak tanır. Bu ölçekle yapılan araştırma boyunca Kouzes ve Posner (2002) liderlerin örgütlerine sıra dışı özellikler kazandırması bağlamında beş liderlik uygulaması belirlemiştir. Bu uygulamalar aynı zamanda ölçeğin boyutlarını oluşturan örnek olma, paylaşılan vizyonu özendirme, sürecin üstesinden gelme, diğerlerinin harekete geçmesini sağlama ve yüreklendirmedir.

Öğrenci Liderlik Uygulamaları Ölçeği test değil; şu anda sahip olunan liderlik becerilerini ölçmeye yarayan bir araçtır. Ölçek anketörün güçlü taraflarını ve geliştirilmesi gereken liderlik alanlarını değerlendirmek amacıyla düzenlenmiştir. Bununla birlikte öğrenci liderlik uygulamaları ölçeği aşağıda ölçek boyutlarından hangisinde ya da hangilerinde başarılı olduğunu göstermektedir (Kouzes ve Posner, 2006).

Örnek Olmak: Liderler kişisel değer ve inançları hususunda nettir ve başkalarından beklentilerini de bu değer ve inançlar doğrultusunda oluştururlar. Örnek olma boyutunda liderlerin sorumlulukları;

- Kişisel değerleri netleştirerek kendi tarzını bulma,
- Paylaşmış değerlerle yapılan davranışlar için örnekler ortaya koymadır.

Paylaşılan Vizyonu Özendirme: Liderler ileriye ve yörüngenin ötesine bakarlar. Onlar geleceği olumlu ve ümitli bir bakış açısıyla tasavvur ederler. Paylaşılan vizyonu özendirme boyutunda liderlerin sorumlulukları;

- Geleceği, olasılıkları yüceltip onlara özendirerek tasavvur etmek,
- Paylaşılan isteğe özendirerek diğerlerinin ortak vizyona ulaşmasına destek olma,

Bu boyuta göre liderlik tüm problemlerin lider tarafından çözülmesi değil; liderlerin, diğerlerini birlikte çalışarak problemin çözülebileceğine inandırması demektir.

Sürecin Üstesinden Gelme: Liderler başlatıcıdır; yeni fırsatlar peşinden koşan ve gidişatı değiştirmeye istekli insanlardır. Yenilik oluştururlar, deneyime açıktırlar ve örgütü geliştirmenin yollarını ararlar. Bu bağlamda liderler hataları öğrenmeyi de tecrübe olarak görürler. Hedef yolunda engellerle baş etmeye hazırdırlar. Sürecin üstesinden gelme boyutunda liderlerin sorumlulukları;

- Değişimi ve gelişimi yaratacak fırsatları arama,
- Ufak hatalardan ufak kazançlar elde ederek risk alma.

Diğerlerinin Harekete Geçmesini Sağlama: Liderler insanlara enerji ve güven aşırlar ve bunu yaparken güvene dayalı ilişki oluştururlar. Etrafındaki insanların planlamasına katılırlar ve kendi kararlarını almalarına destek verirler. İnsanların güçlü ve yetenekli olduklarına inanmalarını sağlarlar. Diğerlerinin harekete geçmesini sağlama boyutunda liderlerin sorumlulukları;

- Ortak hedefleri ve güveni inşa ederek işbirliğini güçlendirme,
- Güç ve sağduyu paylaşarak diğerlerini güçlendirme: Liderler ortak vizyon doğrultusunda insanların çaba sarf etmesini destekler. Çabalarının takdir edildiğini ifade ederek grupların başarılarının ödülleri açıklarlar. Ayrıca önemli olayları kutlamanın yollarını bulurlar. Takım ruhunu büyütürler.

Yürekendirme boyutunda liderlerin sorumlulukları;

- Bireysel başarılar takdir vererek katılımları gerçekleştirme,
- Takım ruhunu yaratarak değerler ve zaferleri kutlamadır.

Kouzes ve Posner (2006) Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin güvenilir olduğunu ifade etmişlerdir. Öncelikle ölçekteki her madde birbiriyle yüksek korelasyona sahiptir. Geçerlik bağlamında, Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeği iyi bir görünüş ve yordama geçerliğine sahiptir. Bunun anlamı sonuçların insanlara anlamlı gelmesi ve bu ölçeğin yüksek performanslı liderleri, daha az başarılı karşıtlarından ayırmasıdır. Bu sebeple bu çalışma ölçeğin Türk kültüründe de aynı etkiyi yaratıp yaratmayacağı sorusuna cevap almak adına önem taşımaktadır.

Dünyada liderlik gelişim programlarının öğrenciler arasında yaygınlaşması, öğrencilerin liderlik özelliklerinin belirlenmesini de gerekli kılmıştır. Bu nedenle bu çalışmada üniversite öğrencilerinin liderlik becerilerini belirlemek amacıyla literatürde yaygın bir biçimde kullanıldığı gözlenen Kouzes ve Posner'in (2006) Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması yapılarak, dil geçerliği ve faktör yapısı incelenmiştir.

İlgili literatür incelendiği zaman Türkiye'de liderlik uygulamalarını ölçecek ölçme araçlarının çoğunun yetişkinlere yönelik olması nedeniyle bu çalışmada Kouzes ve Posner (2006) tarafından geliştirilen Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeği'nin Türk diline uyarlanması, geçerlik ve güvenilirlik düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Örneklem

Çalışmada 5 ayrı örneklem grubu kullanılmış olup bu örneklem gruplarına ait ayrıntılı bilgiler aşağıda verilmiştir:

- Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin dil geçerliği çalışmasında her maddenin İngilizce-Türkçe uyumu çeviri geçerliği olarak araştırılmıştır. Bu çalışmada çeşitli eğitim kurumlarında görev yapmakta olan 3 İngilizce öğretmeni ölçeğin İngilizce-Türkçe çevirisini yapmak üzere gönüllü olarak görev almıştır.
- Türkçe formun dil ve anlam geçerliği çalışmasında 5'i Türkçe öğretmeni, 1'i Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni, 2'si Türk Dili okutmanı olmak üzere toplam 8 gönüllü Türk Dili uzmanından görüşleri alınmıştır.
- Ölçeğin İngilizce-Türkçe formları arasındaki dilsel eşdeğerlik çalışmasında kullanılan örneklem grubu Yabancı Diller Yüksekokulunda İngilizce okutmanı olarak görev yapan toplam 8 gönüllü İngilizce dil uzmanından görüşleri alınmıştır.
- Ölçeğin içerik geçerliği çalışmasında üniversitelerde eğitim bilimleri ana bilim dalında öğretim üyesi olarak çalışan 5 gönüllü uzmandan görüşleri alınmıştır.

- Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin geçerlik çalışması sonucunda bu ölçeğin Türkçe'ye uyarlanabilmesi için çalışmanın orijinalinde olduğu gibi ölçeğin öğrencilere uygulanması planlandığından bu çalışmanın kuramsal evreninin bir eğitim öğretim kurumuna devam eden öğrenciler olduğu söylenebilir. Ancak, çalışmanın çalışılabilir evreni bir yüksek öğretim kurumunda hazırlık sınıfına devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Bu evren içerisinden kasıtlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yoluyla seçilen ve 2011–2012 öğretim yılında Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi yabancı diller yüksekokulunda hazırlık eğitiminde derslere devam eden 144'ü erkek, 86'sı kız toplam 230 hazırlık sınıfı öğrencisi ölçek çalışmasının geçerlik ve güvenirlik analizleri için çalışmaya gönüllü olarak katılmışlardır. Ölçüt örnekleme yöntemlerinin temel noktası, çalışılacak durumun bazı ölçütleri karşılayabiliyor olmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu araştırmada da öğrencilerin üniversite düzeyinde olması ölçütü dikkate alınmıştır.

Tablo 1. Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Bölümlere Göre Dağılımı

Bölümler	Yüzdeler (%) Dağılımı	Sayı
İşletme	23	57
Dış Ticaret	18,7	43
Turizm ve Otel İşletmeciliği	13,5	31
Ziraat Mühendisliği	13,5	31
Makine Mühendisliği	10,4	24
Otomotiv Mühendisliği	9,6	22
Çevre ve Elektronik Haberleşme Mühendisliği	2,2	5

Örneklem grubundaki öğrencilerin bölümlere göre dağılımı ise şöyledir; 57 (23%)'si işletme, 43 (18,7%)'ü dış ticaret, 31 (13,5%)'i turizm ve otel işletmeciliği, 31 (13,5%)'i ziraat mühendisliği, 24 (10,4%)'ü makine mühendisliği, 22 (9,6%)'si otomotiv mühendisliği ve 5 (2,2%)'i çevre ve elektronik haberleşme mühendisliği öğrencileridir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada Öğrenci Liderlik Uygulamaları Ölçeği'nin (Kouzes ve Posner, 2006) orijinali ile araştırmacılar tarafından geliştirilen (ii) İngilizce-Türkçe Çeviri Geçerliliği Uygunluk Derecelendirme Ölçeği, (iii) Türkçe Dil ve Anlam Geçerliliği Uygunluk Derecelendirme Ölçeği (iv) İçerik Geçerliliği Uygunluk Değerlendirme Ölçeği ve dil geçerliliği sağlanan (v) Öğrenci Liderlik Uygulamaları Ölçeği'nin Türkçe Formu olmak üzere bu çalışmada 5 veri toplama aracı kullanılmıştır. Ölçeğin uygulama süresi on ile onbeş dakika arasında değişmektedir.

Ölçme Aracının Uyarlanması

Öğrenci Liderlik Uygulamaları Ölçeği, Kouzes ve Posner (2006) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu çalışmasının yapılabilmesi için gerekli izin, Sayın Ellen Peterson'dan elektronik posta yolu ile sağlandıktan sonra ölçek maddelerinin Türkçe çevirisi yapılmıştır. Bunu, bu üç dil uzmanının bir araya gelerek, çevirisini yapmış oldukları her bir maddeyi karşılamaları ve her bir madde için yalnızca bir ifade kullanılarak

Türkçe çeviri formu oluşturma aşaması izlemiştir. Bir sonraki aşamada ise dilsel eşdeğerlik çalışması için İngilizce orijinal maddeler sol tarafa, Türkçe çeviri maddeleri ise sağ tarafa ve en sağ kısma ise Çeviri Geçerliği Uygunluk Derecesi belirtmek üzere 1-10 arası bir puan verilebilecek kısım yerleştirilerek Çeviri Geçerliği Uygunluk Derecesi Formu hazırlanmıştır. Örneklem grubundaki İngilizce uzmanlarından öncelikle ölçeğin orijinal İngilizce maddelerini, bunun ardından da Türkçe çeviri maddelerini okumaları ve Türkçe çevirinin, İngilizce orijinal maddeyi anlam ve içerik yönünden ne kadar karşıladığını değerlendirmeleri istenmiştir. Bu aşamada uzmanlardan; eğer Türkçe çeviri, İngilizce orijinalini tamamen karşılıyorsa 10 (on), hiç karşılamıyorsa 0 (sıfır) aralığında değerlendirme yapmaları istenmiştir. Ayrıca formun üzerindeki, her bir boşluğa maddeye ilişkin görüş ve önerilerini de belirtmeleri için ayrı bir bölüm bırakılmıştır.

Bir sonraki aşamada aynı işlem Türkçe formun dil ve anlam çalışması için yapılmıştır. Bu aşamada da Türkçe çeviri maddelerinin yer aldığı Dil ve Anlam Geçerliği Uygunluk Derecesi belirtmek üzere 10 dereceli olmak üzere bir ölçek yerleştirilmiştir. Türk Dili uzmanlarından; Türkçe formdaki her bir maddeyi, dil ve anlam bakımından değerlendirmeleri istenmiştir. Bu aşamada uzmanların her bir madde için, Türkçe dil ve anlam bakımından tamamen anlaşılıyorsa 10 (on), hiç anlaşılmıyorsa 0 (sıfır) aralığını kullanarak bir değerlendirme yapmaları istenmiştir. Ayrıca uzmanların maddeler ile ilgili görüş ve önerilerini formun üzerine belirtmeleri için ayrı bir bölüm bırakılmıştır.

Ayrıca Türkçe'ye çevrilen her maddenin içeriksel olarak orijinalini karşılayıp karşılamadığını belirlemek için eğitim bilimleri uzmanlarından her maddeyi içerik bakımından değerlendirmeleri istenmiştir. Tüm bu işlemler bittikten sonra ölçeğin uyarlanabilmesi için Türkçe formu, kasıtlı örnekleme yöntemi ile belirlenen 230 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Öğrencilerden Türkçe formu 1 (Asla) – 5 (Her Zaman) olmak üzere 5'li Likert skalası aralığında değerlendirmeleri istenmiştir. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik analizlerinde SPSS 15.0 ve LISREL 8.80 programları kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Yapı Geçerliği

Çalışmada; bir yüksek eğitim kurumunun Yabancı Diller Yüksekokulunda İngilizce okutmanı olarak görev yapan toplam 8 gönüllü İngilizce dil uzmanından görüşleri alınmıştır. Yapılan dil eşdeğerliği sonucunda İngilizce dil uzmanlarının yaptığı madde çevirilerinin uygunluğunu puanlama çalışmalarında ölçekteki her bir maddenin Türkçe çevirisinin İngilizce orijinali ile uygunluk gösterdiği saptanmıştır. Her bir maddenin orijinal hali ve Türkçe çevirisi yan yana yazılı bir şekilde verilerek çevirilerin orijinali ne ölçüde karşıladığı 0 – 10 arası değerlendirmeleri istenmiştir. Eğer Türkçe çeviri orijinali hiç karşılamıyorsa 0 (sıfır), tam karşılıyorsa 10 (on) aralığında bir puanlama yapmışlardır. Bu çalışmada 5,00'ın altında bir madde puanı görülmediğinden yapılan çeviri maddelerinin olduğu gibi kullanılmasına karar verilmiştir.

Türkçe formun dil ve anlam geçerliği çalışmasında; 5'i Türkçe öğretmeni, 1'i Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni, 2'si Türk Dili okutmanı olmak üzere toplam 8 gönüllü Türk Dili uzmanından görüşleri alınmıştır. Türk dili uzmanlarından Türkçe formdaki her bir maddenin dil ve anlam geçerliğini 0 -10 puan aralığında değerlendirmeleri istenmiştir. Her bir madde için dil ve anlam yönünden maddenin anlaşılması güçse 0 (sıfır), maddenin anlaşılmasında hiçbir problem yoksa 10 (on) puan aralığında bir değerlendirme yapmaları istenmiştir. Yapılan bu çalışma neticesinde maddelerin her biri için 5.00'ın altında bir değerlendirme puanı görülmediğinden maddelerin Türkçe dil yapısına uygun olduğu ve anlam bakımından da orijinal anlamı karşıladığı sonucuna varılmıştır.

Dil ve anlam geçerliği işlemleri sonucunda son halini alan Türkçe form ve kasıtlı örnekleme yöntemi ile belirlenen ve bir üniversitenin yabancı diller yüksek okulunda hazırlık eğitiminde derslere devam eden toplam 230 hazırlık sınıfı öğrencisinden oluşturulan örneklem grubuyla çalışmaya devam edilmiştir. Yapılan uygulamadan sonra öğrencilerden alınan veriler ile SPSS ve LISREL programları kullanılarak Öğrenci Liderlik Uygulamaları Ölçeği Uyarlaması formu ile orijinal ölçeğin faktör yapılarının örtüşüp örtüşmediğini belirlemek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Yapılan analiz, araştırmacıların elde ettiği Öğrenci Liderlik Uygulamaları Ölçeği Uyarlaması formu ile orijinal Öğrenci Liderlik Uygulamaları Ölçeği arasında kısmen bir uyum olduğunu göstermiştir. Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir. RMSEA değerleri, 0,08- 0,05 arasında ise modeller için gözlenen ve üretilen matrisler arasındaki hata oranının kabul edilebilir düzeyde olduğu söylenebilir (Doğan & Başoçku, 2010: 70). Bu bulgular ışığında model uygunluğu sağlanmakta olduğu düşünülmüş olup tekrar analiz yapılmasına ihtiyaç duyulmamıştır.

Tablo 2. Doğrulayıcı Faktör Analizine İlişkin Uyum Parametreleri

Uyum Parametresi	Katsayı
GFI	0.80
RMSEA	0.073
χ^2/df	2.232
CFI	0.79
NFI	0.67

Ölçeğin yapı geçerliği incelemesinde doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. χ^2/df değeri ikinin altında bir değer alırsa mükemmel, 2- 5 arasında ise kabul edilebilir bir uyum olduğu ifade edilebilir. Bu çalışmada χ^2/df değeri ($\chi^2/df= 2,232$) 2-5 arasında olduğundan modelin iyi bir uyuma sahip olduğu görülmektedir. Bu değer dışında GFI, NFI, CFI gibi birçok uyum istatistiği bulunmaktadır. Ancak alanyazında hangisinin kullanılması gerektiğine dair bir uzlaşma yoktur (Şimşek, 2007). Şimşek (2007), bunun yanı sıra RMSEA'nın da uyum iyiliğine karar vermede kullanılan bir istatistik olduğunu ifade etmiştir. Thompson'a (2000) göre de modelin uyumu hakkında en fazla bilgi veren uyum göstergesi RMSEA'dır. RMSEA değeri 0-0,05 arasında iyi bir uyumun, 0,05-0,08 arasında ise kabul edilebilir bir uyumun olduğunu belirir (Şimşek, 2007). Bu çalışmada CFI= 0,79, GFI= 0,80 çıkması beklenenin altında olmasına rağmen RMSEA değerinin 0,073 çıkması modelin kısmen uyumlu olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koymak ve faktörlerin başka verilerle ne derece uyum gösterdiğini değerlendirmek üzere uyarlama yapılan Türkçe ölçek formundan elde edilen veriler kullanılarak orijinal formun faktör yapısının Türk öğrencilerinden oluşan örnekleme doğrulanıp doğrulanmayacağını belirlemek için yapılan DFA sonucunda modelin Türk kültürüne kısmen uyum gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirliliği iç tutarlılık yöntemi ile incelenmiştir. Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin İç Tutarlılık katsayıları Tablo 3'te verilmiştir. Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin bütünü için İç Tutarlılık Katsayısı 0,914 çıkmıştır. Bu sonuçlar ışığında bunun güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin İç Tutarlılık Katsayıları

	Cronbach's Alpha
Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin İç Tutarlılık Katsayıları	,914

Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı boyutlarda 0,61 ile 0,77 arasında değişmektedir. Tablo 5'te tüm alt faktörlerde Cronbach Alpha katsayıları verilmiştir.

Tablo 4. Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeğinin Alt Boyutlarına Dair İç Tutarlılık Katsayıları

Alt Ölçekler	n	Madde sayısı	Cronbach Alpha
Örnek Olma	230	6	,692
Paylaşılan Vizyonu Paylaşma	230	6	,745
Sürecin Üstesinden Gelme	230	6	,613
Diğerlerinin Harekete Geçmesini Sağlama	230	6	,665
Yürekendirme	230	6	,778

Ölçeğin iç tutarlılık katsayılarına bakıldığında genel değer Cronbach's Alpha= 0,914; beş alt faktörü için hesaplanan Alpha katsayıları sırasıyla ,692, ,745, ,613, ,665 ve ,778'dir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkemizde öğrenci liderliğiyle ilgili bilimsel literatür incelendiğinde çok fazla çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların bir kısmı lider öğrenci yetiştirme programları üzerinedir (Onur, 1998; Tüysüz, 2007; Yıldız vd., 2016). Ülkemizde Onur (1998) tarafından Minnesota Lider Yetiştirme Programı'nın Türk Kültüründe etkililiği araştırılmıştır. Sonuç olarak programın öğrencilerin yaratıcılıkları, problem çözme becerilerini, liderlik davranışlarını arttırdığı gözlemlenmiştir. Tüysüz (2007) tarafından Öğrenci Liderliği Programının 6.sınıf öğrencileri üzerinde etkisini incelemek amacıyla yapılan araştırma sonucuna göre programın öğrencilerin liderlik rolleri açısından olumlu gelişme sağladığı gözlemlenmiştir. Çalışmaların diğer bir kısmında da öğrencilerin liderlik davranışları çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Tekin ve Taşgın (2008) tarafından

ortaöğretim kurumlarında eğitim gören öğrencilerin liderlik davranışları çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve erkek öğrencilerin liderlik davranışları daha olumlu bulunmuştur. Ayrıca 10.sınıf öğrencilerin liderlik davranışları yüksek bulunmuştur. Akdemir (2007) tarafından kara harp okullarında okuyan öğrencilerin 4.sınıfta olup olmamaları değişkenine göre liderlik davranışlarının incelenmesi sonucu son sınıftakilerin daha yüksek liderlik davranışı sergilediği ortaya çıkmıştır. Bu durum da deneyimin liderlik davranışları üzerinde etkisinin olduğunu göstermektedir. Çelik ve Sünbül (2008) tarafından liderlik algılarındaki cinsiyet faktörü üzerine yapılan araştırma sonucuna göre liselerdeki kız öğrencilerin erkeklere göre liderlik algıları daha yüksek bulunmuştur. Ancak bu çalışmalarda öğrencilerin liderlik davranışlarını ve düzeylerini belirlemede önemli görülen Kouzes ve Posner'in (2006) Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeği temel alınmamıştır. Kouzes ve Posner (2003) tarafından geliştirilen Liderlik Uygulamaları Ölçeği (Leadership Practices Inventory) Yavuz (2010) tarafından Türkçe'ye uyarlanmış olmasına rağmen bu çalışma öğrenci liderliği üzerine olmadığı için bu kapsamda değerlendirilmemiştir. Dolayısı ile böyle bir ölçeğin uyarlama çalışmalarının gerçekleştirilmesi ve dilimize kazandırılması bu alandaki boşlukların giderilmesi açısından önem arz etmektedir.

Kouzes ve Posner (2006) tarafından geliştirilen Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeği'nin kültürel uyarlamasının yapılabilmesi için bu çalışmada ölçek, hazırlık eğitimine devam eden 230 öğrenciden oluşan örneklem grubuna uygulanmıştır. Çalışma 5 aşamadan oluşmaktadır. Bunlar i) İngilizce – Türkçe çeviri geçerliği ii) Türkçe formun dil ve anlam geçerliği iii) İngilizce – Türkçe formları arasındaki dil eşdeğerliğinin incelenmesi iv) doğrulayıcı faktör analizi v) iç tutarlılık Cronbach Alpha güvenilirliği yöntemleri işlemleridir.

Çeviri geçerliği bulgularına göre Türkçe çeviri ile İngilizce orijinalindeki maddeler uyumludur. Başka bir ifadeyle ölçeğin Türkçe formu, Türkçe dil ve anlam yapısındadır denebilir. Ayrıca dilsel eşdeğerlik değerleri elde etmek için Çeviri Geçerliği Uygunluk Derecesi Formu oluşturulmuş ve okutmanlardan buradaki maddeleri değerlendirmeleri istenmiştir. Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeği'nin çeviri ve dil geçerliği çalışması neticesinde ölçeğin Türk kültüründe kullanılabileceği sonucuna varılmaktadır.

Sonuç olarak, yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen uyum indeksleri incelendiğinde ölçeğin orijinal faktör yapısının Türkçe formun faktör yapısıyla kısmen uyumlu olduğu söylenebilir. Öğrenci Liderliği Uygulamaları Ölçeği'nin Türkçe formu, Türk kültüründe uygulanabilir bir ölçek olarak tanımlanabilir. Öğrencilerin liderlik uygulamalarının neler olabileceği üzerine yapılacak çalışmalar için yararlı bir ölçme aracı olarak düşünülebilir. Ayrıca başka çalışmalarda ölçeğin test tekrar-test güvenilirliğinin incelenmesi de önemli görülmektedir. Ölçeğin ilk ve ortaöğretim düzeyinde de uygulanması, farklı araştırmalara farklı ve güçlü sonuçlar elde edilmesi anlamında faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

Akdemir, T. (2007). *Kara Harp Okullarında Okuyan ve Olimpik Spor Takımlarında Yer Alan 4. Sınıf Öğrencilerle, Yer Almayan Öğrencilerin Liderlik Özelliklerinin Araştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

- Bottery, M. (1992). *The Ethics of Educational Management*. London: Cassell.
- Chapman, J. ve Aspin, D. (2001). *Schools and the Learning Community: Laying the Basis for Learning Across the Lifespan*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.
- Cress, C., Astin, H., Zimmerman-Oster, K., Burkhardt, J. (2001). "Developmental outcomes of college students' involvement in leadership activities". *Journal of College Student Development*, 42(1), 15-26.
- Çelik, C. ve Sünbül, Ö. (2008). "Liderlik Algılamalarında Eğitim ve Cinsiyet Faktörü: Mersin İlinde Bir Alan Araştırması." *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 13(3).
- Doğan, N. ve Başokçu, T. A. (2010). "İstatistik Tutum Ölçeği İçin Uygulanan Faktör Analizi ve Aşamalı Kümeleme Analizi Sonuçlarının Karşılaştırılması." *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 1(2), 65-71.
- Durmuş, Ö. (2011). *İlköğretim ve Lise Öğrencilerinde Görülen Liderlik Davranışlarının Araştırılması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Hawkes, T. (1999). "Conversation with Sudents on Leadership." *Independence*, 24(1).
- Hersey, P. ve Blanchard, K. H. (1982). *Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources*. New Jersey, Prentice-Hall.
- Hine, G. (2011). *Exploring the Development of Student Leadership Potential within a Catholic School: A Qualitative Case Study*. Unpublished Doctoral Thesis, The University of Notre Dame Australia, Fremantle, WA.
- Karnes, F. A. ve Bean, S. M. (1990). *Developing Leadership in Gifted Youth*. Reston.
- Kouzes, J. M. ve Posner, B. Z. (1998). *Student Leadership Practices Inventory: Facilitator's Guide*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Kouzes, J. M. ve Posner, B. Z. (2002). *The Leadership Challenge: How to Get Extraordinary Things Done in Organizations*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Kouzes, J. M., & Posner, B. Z. (2003). *The Leadership Practices Inventory: Observer* (3rd ed.). San Francisco: Jossey-Bass.
- Kouzes, J. M. ve Posner, B. Z. (2006). *Student Leadership Practices Inventory. Student Workbook*, 2nd. Edition. San Francisco: Jossey-Bass.
- Lilley, R. (2010). *Problematising Student Leadership*. Unpublished Master Dissertation, Unitec Institute of Technology.
- Lloyd, M. J. (2006). *Predicting Leadership: Characteristics Associated with Student Leadership*. The University of Georgia.
- MEB. (2007). Temel Eğitime Destek Programı Okul Liderliği. 3 Haziran 2012 tarihinde http://tedp.meb.gov.tr/doc/Pubs/4SL/school_leadership_effective_leadership_T.pdf adresinden alınmıştır.
- Morrison, E. K. (1994). *Leadership Skills: Developing Volunteers for Organizational Success*. Tucson: Fisher Books.
- Myers, T. (2005). "Developing A Culture of Student Leadership." *Teacher*, 155(1).

- Northouse, P. G. (1997). *Leadership: Theory and Practice*. Thousand Oaks, CA: Sage
- Onur, V. (1998). *Yeterliğe Dayalı Lider Yetiştirme Programının Etkililiği*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ryan, J. (2006). *Inclusive Leadership*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Stogdill, R. (1981). *Handbook of Leadership*. New York: Collier Mc Milan Ltd.
- Şimşek, Ö.F. (2007). *Yapısal Eşitlik Modellemesine Giriş: Temel İlkeler ve LISREL Uygulamaları*. Ankara: Ekinoks.
- Şişman, M. (1997), "Geleceğin Liderlerinin Yetiştirilmesi ve Eğitimde Liderlik", 21. Yüzyılda Liderlik Sempozyumu, 5-6 Haziran, İstanbul.
- Tekin, M. ve Taşğın, Ö. (2008), "Orta Öğretim Kurumlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Çeşitli Değişkenlere Göre Liderlik Davranışlarının İncelenmesi (Ordu İli Örneği)", 17. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 1-3 Eylül Sakarya.
- Thompson, B. (2000). *Ten Commandments of Structural Equation Modeling*. In L. G. Grimm & P. R. Yarnold (Eds.), *Reading and Understanding More Multivariate Statistics* (pp. 261-283). Washington, D.C.: American Psychological Association.
- Tüysüz, B. (2007). *Öğrenci Liderliği Programının 6. Sınıf Öğrencilerinin Liderlik Rollerini ve Davranışlarına Etkisinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Wilcox, B. (2004). *Leadership Development of Community College Students: Does Participation in the Phi Theta Kappa Leadership Development Studies Course Have an Effect on the Development of Leadership Behaviors?* Yayınlanmamış Doktora Tezi, West Virginia University. Morgantown.
- Yavuz, M. (2010). "Liderlik Uygulamaları Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlama Çalışması." *Eğitim ve Bilim*, 35(158).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, D. G., Çetin, H., Türnüklü, A., Tercan, M., Çetin, C. ve Kaçmaz, T. (2016). "Polatlı Müzakereci-Arabulucu-Lider Öğrenci Yetiştiriyor" Projesinin Değerlendirilmesi." *İlköğretim Online*, 15(2), 650-670.

EXTENDED SUMMARY

Introduction

Leadership is a subject that is studied with great interest by many researchers. There are a lot of theorists that developed leadership and created theories about it. Leadership's spreading among the students makes necessary for scientists to identify the leadership characteristics of students. So in this study the adaptation of Kouzes and Posner's (2002) Student Leadership Practices Inventory into Turkish culture, language validity and factorial structure was analyzed in order to identify the leadership skills of students.

To many researchers student leadership is worth to be searched. According to Lloyd's research (2006) Cooper, Healy and Simpson (1994) analyzed student development for three years and got the result that the students

who have leadership skills get higher scores in improving the target, attendency and planning the carrier and struggle in life than the ones who don't have.

And also the characteristics of student leaders are that they are aware of the knowledge of basic leadership; that they make decision by advising the others opinions; that they overcome problems; and that they know how to speak effectively and communicate strongly (Meriweather and Kornes, 1989; cited by Tüysüz, 2007).

Student Leadership Inventory that was developed by Kouzes and Posner (2006) and that attempts to determine the level of leadership behaviors university students have and perform is not a test but a tool that is used to evaluate leadership skills people have. So this scale was held to evaluate the strong and the weak sides of leadership skills the sample has. At the same time Student Leadership Practices Inventory shows on which scale dimension the ones are successful. These dimensions are to be exemplariness; to encourage the vision shared; to overcome the process; to set the others in motion and to embolden.

According to Kouzes and Posner (2006) Student Leadership Practices Inventory is reliable. Each item in the scale has high correlation with one another. In terms of validity this scale has a good aspect and predictive validity. It means that the results are meaningful to people and that this scale distinguishes leaders who have high performance from the ones who have low performance.

Method

In the study of language validity of Student Leadership Practices Inventory firstly English- Turkish adaptation, that's, translation validity was searched. In this study opinions of eight voluntary English language authorities working as English lecturers in the school of foreign languages of a higher education institution were taken. In the study of language and content validity of Turkish Form five Turkish teachers, one Turkish philology teacher, two Turkish language lecturers; totally eight voluntary Turkish Language authorities' opinions were taken. In the study of language validity of Student Leadership Practices Inventory because it is planned to perform the scale on all kinds of students, it can be said that the theoretic population of this study consists of the students studying at a higher education institution. However, the population of this study that can be worked consists of prep class students at a higher education institution. One hundred fifty four male and eighty six female; totally two hundred thirty prep class students at a higher education institution in 2011-2012 academic year who were selected through purposeful sampling participated in the study voluntary for the validity and reliability analysis of the scale study. In the sample there were fifty five business; forty three foreign trade; thirty one tourism and hospitality management; thirty one agricultural engineering; twenty two automotive engineering; and five enviromental and electronic communication engineering students.

In this research the original Student Leadership Practices Inventory (Kouzes and Posner, 2006), (ii) English-Turkish Translation Validity Conformity Rating Scale developed by the researchers, (iii) Turkish Language and Content Validity Conformity Rating Scale, and (iv) Turkish Form of Student Leadership Practices Inventory on

which language validity was supplied; totally data collection tools were used. After the translation and content validity, this scale was performed on two hundred thirty prep class students in the school of foreign languages at a higher education institution. After this implementation confirmatory factor analysis was carried out to determine the match of factors of the original Student Leadership Practices Inventory and the Adaptation Form of Student Leadership Practices Inventory by using the data obtained from the students on the SPSS and LISREL programs.

Findings (Results)

According to the confirmatory factor analysis it was determined that Chi-Square/df= 2,232 and RMSEA= 0,073; GFI= 0,80, CFI= 0,79 and NFI= 0,67. Internal consistency parameters of the scale was 0,914.

Conclusion

The analysis showed that there is a partially conformity between Student Leadership Practices Inventory and the adaptation of this scale. In consideration of these findings model conformity was supplied and corrections were not required. At the end of the study it can be concluded that Student Leadership Practices Inventory can be used in Turkish culture. In addition, it can be thought that the adaptation of this scale can be useful for the studies that will be carried out on the leadership practices of students.